

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

כה.

עין משפט נר מצוה

בא א מיי פ"א מהל
טומאת מת ה' ה'
מב ב מיי פ"ד מהל
פ"ה אומה ה' ד'
מג ג מיי שם הלכה א'
מד ד מיי שם הלכה ד'

רבינו חננאל

מדקמי ביהודה נאמנין
מכלל דבגליל אין נאמנין
מ"ט אמר ר"ל מפני
שמפסקת ביניהם מדור
הכותים וכיון שצריך
לכבוד בתוכם חיישין
שמה מטמא טומאת ארץ
הנעים ומקשין ויתנה
להחיה חבית בשידה
תיבה או במגדל דהא
לא נטמאה בטומאת ארץ
הנעים. ופרקינן מתני רבי
היא דאמר אהל זרוק לא
הוי אהל דהניא הנכנס
בארץ הערים בשידה
תיבה ומגדל ר' מטמא
ור' יוסי בר' יהודה מטהר
וכבר פירשנוהו בעירובין
פרק בכל מערבין ומקשין
חוב ולייתוהו בכלי חרש
המוקף צמיד פתיל.
ופריקין איך אלעזר שונין
ארץ קודש ניצל בצמיד
פתיל איני והתניא [ארץ]
בצמיד ניצלת בצמיד
פתיל איני והתניא [ארץ]
בצמיד ניצלת בצמיד
פתיל הא (א) מים
שאין מקדשין ניצולין
בצמיד פתיל חוב מקשין
וכי לא מצו לאתויי
יין ושמן בגליל מפני
מדורו הכותים שעוברין
עולא בתוכם והאי עולא
חבריא מדכו בגלילא פי
תברין מטהרין האוכלין
המקשין בגליל. דהיי
מניחין אותם ואם יבא
אליהו וירידע שלא נטמאו
צ"פ שהדרן מפסקת
אותה שפה מטהרה (ב).
ובשעת הגיתות והבדים
נאמרים אף על התרומה
ורמינהו הגומר ויתו
שייך קופה אחת ויתנה
לעני כהן. ואי מהימן הוא
למה לי לעני כהן. ופריק
המניחין בחפ"י. והא
דקמי לעני כהן מכלל הן
נאמנין בגלילא באפלי שכבר
עברו הגיתות והבדים
ואבותיו של רב נתמן הוי
לון הרבה והוי מתאחרין
הרבה אחרי כל אדם
ובא רב יוסף לאוקומה
הא דתנא יתנה לעני
כהן בגליל שאינם נאמנים
לעולם ומוחבנין עליה
הא [תניא] עבר הירדן
וגליל הרי הן כיהודה
נאמנין על היין בשעת
היין כו' ואסיקנא אלא
עברו ר' יוסף לאוקומה
מחזורתא באפלי. עברו
הגיתות והבדים הביאו לו
חבית של יין של תרומה
לא יקבלוהו כו'. אדבעי
מרב ששת עבר וקיבל
מהו שניתנה לגת הבאה
אם לאו פשיט ליה מהא

שרצועה ש' בותים מפסקת. הקשה הר"ר אלחנן היאך
היו מציאין אפר פרה לגליל דא"ל לעשות אלא
צירושלים וא"כ נטמא בהנחת דרך ארץ העמים ושמה דבשיל קטון
איכא להציא דרך שם אצל להציא יין ושמן לנכסים צעי שזיל גדול
א' אצל צ"ע היאך עולין לרגל מן הגליל

כ' כיון דאפסקיה ליה רצועה נטמא
וצעי הזאה ג' ו' כדאמר פ' כ"ג
צמיר (דף טז.) הקשה הר"ר אלחנן
דמניא במוספתא (ט) הקשה הר"ר אלחנן
מקוואותיה ושזיליהן טמאין ארץ
הכותים טהורה ומקוואותיהן טהורין
ושזיליהן טהורים כו' ונראה למורי
דהתם נשנית קודם שקלקלו לדמות
יונה כדאימא פ"ק לחולין (דף ו.)
והכי משמע צירושלמי דע"ז פ"ב
צעו כותאי קומי רבי אצהו אצומים
היו מסתפקין משלנו מפני מה אין
אתם מסתפקין משלנו אמר להו
אצומים לא קלקלו מעשיהם אתם
קלקלתם מעשיהם דמנין תמן א"י
טהורה מקוואותיה טהורים כו'
ולאחר שנתקלקלו שאף רבי מאיר
מניין שגזר עליהן צ"פ' דחולין:
אהל זרוק **לאו** שמייה אהל. צפרק
כ"ג צמיר (דף טז.) וס' אמר
כתנאי הנכנס לארץ העמים צשידה
תיבה ומגדל רבי מטמא ורבי יוסי
בר יהודה מטהר מאי לאו דרבי סבר
משום אוריה גזרו ורבי יוסי סבר
לא גזרו משום אוריה לא דרבי
משום גושא גזרו משום אוריה לא
גזרו מר סבר אהל זרוק לא שמייה
אהל ומר סבר שמייה אהל והתניא
רבי יוסי בר יהודה אומר תיבה
מלאה (ט) ספרים וזרקת על פני המת
צאהל טמאה וכו' וקשה מאי קאמר
כיון דס"ל שמייה אהל אמאי זרק

על פני המת טמאה אהל זרוק הוא ומוצ"ק ו"מ והתניא לשון קושיא הוי והכי פריך כדפרשנין ומוצ"ק ואח"כ דמסיק וקאמר ואי צביית אימא
ג' דרבי לא שמייה אהל וגרס דרבי משום אוריה ומר סבר דלא שמייה ולא גזרו רבנן והקשה הר"ר אלחנן דבשעתו משמע
דפליגי אי שמייה אהל בזרוק אי לא והכי נמי צ"פ' כלל מערבין (עירובין דף ל.) וס' ודוקא הוא לומר דנקט הכא לישנא דאהל זרוק משום
דמעיקרא צעי למימר ליה ולפי המסקנא אינו ועוד קשה להר"י דהתם נמי צ"ל לרבי יוסי בר יהודה דשמייה אהל כי מוקי פלוגתא צשמה
יולא ראשו ורובו ולית ליה טעמא דאוריה לא שמייה ואמאי מטהר רבי יוסי אם לא מטעם דאהל זרוק שמייה אהל ומהדר קושין לדוכתא
מתיבה מלאה ספרים אמאי מטמא ומיך ר"י דלעולם אמת הוא דפליגי צאהל זרוק שמייה אהל ודוקא כגון שידה תיבה ומגדל שהולכים
אצל זרק תיבה לא הוי אהל וכן משמע במסכת אהלות (פ"ח מ"ה) עוף הפורה או הופך וספינה המטרפת לא הוי אהל ומייתי סיעתא
מוזקת תיבה מלאה ספרים מוקאמר ואם היתה מונחת טהורה והיינו שאלכט צמח והיינו אהל זרוק וזרק דרישא לא חשיב אהל
זרוק דומיא דעוף הפורה: **שונין** אין הקדש ניצול במוקף צמיד פתיל. צ"ע אמת לא חשיב ליה גבי מעלות דתרומה מניין צשליה
היוצין (גיטין דף טא.) וס' דניצלת צהא דלמך מפיקדין תרומה אכל ע"ה צמוקף צמיד פתיל הר"ר אלחנן ויש להקשות עליו הא דלמך
צפ"ק דנדה (דף טא.) וס' ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל הניצול צאהל המת אינו מניל צמעת לעת שצנדה ומאי קאמר צמאי מניל צמת
היינו צתרומה ולא צקדש כדאימא הכא צהכי מניל נמי צמעת לעת שצנדה דקאמר התם מעת לעת שצנדה אצל לא לתרומה וי"ל
דצהא לא שייך הלכה אי לא מטמא לה וס' ומה כלי חרס המניל צאהל המת צמאי שנטמא לה כגון לתרומה אינו מניל צמעת לעת
צמאי שנטמא דהיינו לקדש דוקא: **יתנה** לעני כהן. פרש"י ויראה שלא הוכשרו הזימים משמע מהכא דבעינן הכשר זימים ולא
מכשר ליה צשעת מסיקה ודלא כפר"ט שפירש צפ"ק דשבת (דף י.) אם אתה מקניטני גזרני על המסיקה ושזו גזר לה וכן משמע
צכולה תוספתא דטהרות פרק ג' דתני דבעינן זימים הכשר ויש טעם נכון לדבר כדפי' ר"י שמשקה זימים אינו אלא מוהל צעלמא
ולא חשיב משקה. לעני כהן ג' וכן גרס רש"י והכי אימא צסדר המשנה דטהרות הגומר ויתו יתנה לעני כהן דברי רבי מאיר רבי

בגלילא שנו. שיש להם רוב שמן ומאחרים צדים צרוז שמן שיש להם לעשות והכי נמי אמר פרק כירה (שבת דף מז.) וס' גבי
מטלטלין כנונה אבז קיטמא כלומר מחתה אבז קיטמא כלעיל מינה מחתה אבז אפרה וכן פירש צערוך ועדיף טפי מכלכלה
ואכן צצתוכה ואחתי ליה ושון שאם יש צה שצרי פתילה שאסור לנטולה צצטל הכלי והשמן אבז הפתילה ומוקי לה בגלילא שנו כלומר
שעשירים הוו מרזב שמן ולא קפדי עליה צטיל ליה אבז פתילה ודוגמא לדבר ההוא דצפ"ק דסנהדרין (דף טא.) טול אגרתא וכמוז לאחנא
צני גלילאה עילאי ותתאי כו' לאפרושי מעשרא ממעענא דזיתא וצמיר פ' צ"ב (דף לא.) בגלילא שנו דחמרא שדף ממשחא ויין היה
מנז' לה הרבה ורוב שתייתן צכן כדמשמע צהמוזיא ו"ן (שבת דף עח.) דקדמי מים כלי לשון את הקילור דחשיב משום דשכיח לרפואה
טפי משתיה שלא היו שותין רק יין מתוך עושר בגליל ופ"ה הוה ע"ה צמיר פתיל לא חשיב ליה גבי מעלות דתרומה מניין צשליה
ומייה פירש רש"י בגלילא שנו דפרק כירה (שם דף מז.) שהיו עניים ולא היו להם פתילות מנזיות וצהמוזיא (שם דף עח.) פירש מתוך שהיו
עניים לא היו עושין רפואה רק ממים ולא מיין ולא משמע כן דר"כ גס שתיית מים שכיח טפי כיון שלא היה להם יין פורתא לשפות
הקילור והיה להם לשער צשתייה ועוד מניין צחולין צ' אוחו ואת צו (דף פג.) ועברו יוס הכפורים בגליל משמע שהיו עשירים ומרצים
צסעודות ועוד מה שפי' דלא היו פתילות מנזיות הוה אמרינן צשליה צצא קמא (דף קח.) מקצלין מן הנשים דבר מועט כלי פשתן
בגליל אלמא שמוצי פשתן צנייהם וכי קאמר לישנא דאסור לנטולה דמשמע דקאי אפתילה דשייך צה לשון נקצה דהא נר לשון זכר
דאיכא למימר דקאי אקערה דמייתי לה לעיל מותר השמן צצנר ושצקערה מותר וגם מניין לשון נקצה אחר נר חנוכה צכתה אין
זקוק לה (שבת דף פג.) כל זה פי' הר"י וגם רבינו מאיר פירש כן ועוד הוסיף כי מרזב יין היה להם כחצ עניים ועוה המים לרפואה:
מכר

המדומעות. מפרש צגמרא. והשמה משמע של טבל תרומה ומולין
מעורבין: **שעשים יוס**. מקדימין לטהר את הכלים. גיתות של יין
צדים של שמן: **גב' רצועה**. של ארץ העמים מפסקת צין גליל
ליהודה וירושלים ציהודה היא וא"ל להציא לירושלים צטהרה לפי

המדומעות נאמנין עליהם בשעת הגיתות
והבדים וקודם לגיתות שבעים יום:
צמ' ביהודה אין ובגליל לא מ"ט אמר ריש
לקיש מפני שרצועה של כותים מפסקת
ביניהן וניתב בשידה תיבה ומגדל הא מני
רבי היא דאמר אהל זרוק לאו שמייה אהל
דתניא (ט) הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה
ומגדל רבי מטמא ור' יוסי בר' יהודה מטהר
וליתוהו בכלי חרס המוקף צמיד פתיל אמר
רבי אלעזר שונין יין הקדש ניצול בצמיד
פתיל (ט) והתניא (ט) אין חטאת ניצלת בצמיד
פתיל מאי לאו הא קדש ניצול לא יהא מים
שאין מקודשים ניצולין בצמיד פתיל והאמר
עולא (ט) חבריאי מדכן בגלילא מניחין
ולכשיבא אליהו ויטהרנה: ובשעת הגיתות
נאמנין אף על התרומה: ורמינהו (ט) הגומר
זיתו ישייר קופה אחת ויתנה (ט) לעני כהן
אמר רב נתמן לא קשיא הא בחרפי הא
באפלי א"ל רב אדא בר אהבה כגון מאי
כאותן של בית אביך רב יוסף אמר בגלילא
שנו ארתיביה אביי עבר הירדן והגליל הרי
הן כיהודה (ט) נאמנין על היין בשעת היין
ועל השמן בשעת השמן אבל לא על היין
בשעת השמן ולא על השמן בשעת היין
עברו הגיתות והבדים והביאו לו חבית
של יין לא יקבלנה הימנו אבל מניחה לגת הבאה: בעו מיניה
מרב ששת עבר וקיבלה מהו שניתנה לגת הבאה אמר להו תניתוה
חבר

אלא מחזורתא כדשנין מעיקרא: עברו הגיתות והבדים והביאו לו חבית
של יין לא יקבלנה הימנו אבל מניחה לגת הבאה: בעו מיניה
מרב ששת עבר וקיבלה מהו שניתנה לגת הבאה אמר להו תניתוה
חבר

על פני המת טמאה אהל זרוק הוא ומוצ"ק ו"מ והתניא לשון קושיא הוי והכי פריך כדפרשנין ומוצ"ק ואח"כ דמסיק וקאמר ואי צביית אימא
ג' דרבי לא שמייה אהל וגרס דרבי משום אוריה ומר סבר דלא שמייה ולא גזרו רבנן והקשה הר"ר אלחנן דבשעתו משמע
דפליגי אי שמייה אהל בזרוק אי לא והכי נמי צ"פ' כלל מערבין (עירובין דף ל.) וס' ודוקא הוא לומר דנקט הכא לישנא דאהל זרוק משום
דמעיקרא צעי למימר ליה ולפי המסקנא אינו ועוד קשה להר"י דהתם נמי צ"ל לרבי יוסי בר יהודה דשמייה אהל כי מוקי פלוגתא צשמה
יולא ראשו ורובו ולית ליה טעמא דאוריה לא שמייה ואמאי מטהר רבי יוסי אם לא מטעם דאהל זרוק שמייה אהל ומהדר קושין לדוכתא
מתיבה מלאה ספרים אמאי מטמא ומיך ר"י דלעולם אמת הוא דפליגי צאהל זרוק שמייה אהל ודוקא כגון שידה תיבה ומגדל שהולכים
אצל זרק תיבה לא הוי אהל וכן משמע במסכת אהלות (פ"ח מ"ה) עוף הפורה או הופך וספינה המטרפת לא הוי אהל ומייתי סיעתא
מוזקת תיבה מלאה ספרים מוקאמר ואם היתה מונחת טהורה והיינו שאלכט צמח והיינו אהל זרוק וזרק דרישא לא חשיב אהל
זרוק דומיא דעוף הפורה: **שונין** אין הקדש ניצול במוקף צמיד פתיל. צ"ע אמת לא חשיב ליה גבי מעלות דתרומה מניין צשליה
היוצין (גיטין דף טא.) וס' דניצלת צהא דלמך מפיקדין תרומה אכל ע"ה צמוקף צמיד פתיל הר"ר אלחנן ויש להקשות עליו הא דלמך
צפ"ק דנדה (דף טא.) וס' ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל הניצול צאהל המת אינו מניל צמעת לעת שצנדה ומאי קאמר צמאי מניל צמת
היינו צתרומה ולא צקדש כדאימא הכא צהכי מניל נמי צמעת לעת שצנדה דקאמר התם מעת לעת שצנדה אצל לא לתרומה וי"ל
דצהא לא שייך הלכה אי לא מטמא לה וס' ומה כלי חרס המניל צאהל המת צמאי שנטמא לה כגון לתרומה אינו מניל צמעת לעת
צמאי שנטמא דהיינו לקדש דוקא: **יתנה** לעני כהן. פרש"י ויראה שלא הוכשרו הזימים משמע מהכא דבעינן הכשר זימים ולא
מכשר ליה צשעת מסיקה ודלא כפר"ט שפירש צפ"ק דשבת (דף י.) אם אתה מקניטני גזרני על המסיקה ושזו גזר לה וכן משמע
צכולה תוספתא דטהרות פרק ג' דתני דבעינן זימים הכשר ויש טעם נכון לדבר כדפי' ר"י שמשקה זימים אינו אלא מוהל צעלמא
ולא חשיב משקה. לעני כהן ג' וכן גרס רש"י והכי אימא צסדר המשנה דטהרות הגומר ויתו יתנה לעני כהן דברי רבי מאיר רבי

בגלילא שנו. שיש להם רוב שמן ומאחרים צדים צרוז שמן שיש להם לעשות והכי נמי אמר פרק כירה (שבת דף מז.) וס' גבי
מטלטלין כנונה אבז קיטמא כלומר מחתה אבז קיטמא כלעיל מינה מחתה אבז אפרה וכן פירש צערוך ועדיף טפי מכלכלה
ואכן צצתוכה ואחתי ליה ושון שאם יש צה שצרי פתילה שאסור לנטולה צצטל הכלי והשמן אבז הפתילה ומוקי לה בגלילא שנו כלומר
שעשירים הוו מרזב שמן ולא קפדי עליה צטיל ליה אבז פתילה ודוגמא לדבר ההוא דצפ"ק דסנהדרין (דף טא.) טול אגרתא וכמוז לאחנא
צני גלילאה עילאי ותתאי כו' לאפרושי מעשרא ממעענא דזיתא וצמיר פ' צ"ב (דף לא.) בגלילא שנו דחמרא שדף ממשחא ויין היה
מנז' לה הרבה ורוב שתייתן צכן כדמשמע צהמוזיא ו"ן (שבת דף עח.) דקדמי מים כלי לשון את הקילור דחשיב משום דשכיח לרפואה
טפי משתיה שלא היו שותין רק יין מתוך עושר בגליל ופ"ה הוה ע"ה צמיר פתיל לא חשיב ליה גבי מעלות דתרומה מניין צשליה
ומייה פירש רש"י בגלילא שנו דפרק כירה (שם דף מז.) שהיו עניים ולא היו להם פתילות מנזיות וצהמוזיא (שם דף עח.) פירש מתוך שהיו
עניים לא היו עושין רפואה רק ממים ולא מיין ולא משמע כן דר"כ גס שתיית מים שכיח טפי כיון שלא היה להם יין פורתא לשפות
הקילור והיה להם לשער צשתייה ועוד מניין צחולין צ' אוחו ואת צו (דף פג.) ועברו יוס הכפורים בגליל משמע שהיו עשירים ומרצים
צסעודות ועוד מה שפי' דלא היו פתילות מנזיות הוה אמרינן צשליה צצא קמא (דף קח.) מקצלין מן הנשים דבר מועט כלי פשתן
בגליל אלמא שמוצי פשתן צנייהם וכי קאמר לישנא דאסור לנטולה דמשמע דקאי אפתילה דשייך צה לשון נקצה דהא נר לשון זכר
דאיכא למימר דקאי אקערה דמייתי לה לעיל מותר השמן צצנר ושצקערה מותר וגם מניין לשון נקצה אחר נר חנוכה צכתה אין
זקוק לה (שבת דף פג.) כל זה פי' הר"י וגם רבינו מאיר פירש כן ועוד הוסיף כי מרזב יין היה להם כחצ עניים ועוה המים לרפואה:
מכר

(א) גיטין ח: עירובין ל: מ"ר
(ב) (צ"ל והתקן.) א. פרה
פ"א מ"א, (ד) מ"ה ו:
(ה) טהרות פ"ט מ"ד, (ו) צ"ל
לעני עי' תוס' וכן גרס
הערך ערך עין וכן
במספא פ"י דטהרות,
(ז) [תוספת' פ"ג,
(ח) [דמקוואות פ"א,
(ט) [צ"ל כלס',

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שרצועה וכו'
אבל צ"ע האך עולין
לרגל. עין מ' שער אפרים
עין ל':

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תוס' ד"ה שרצועה כו'
אצל צ"ע ארץ עולין לרגל
מן הגליל כו' צ"ב ונע"ד
שהיו עולין ע"י שורשים
וע"י דלמות דהוי אהל
מפסקי לביע' ממי' תוס'
עירובין דף לא ע"ה צ"ה
ומר סבר וכו' ומה שלא
המירו כ"ה הכא ע"כ כמו
הקשה צספר טורי ארץ
י"ל מ"ש' שם הרש"א הי"ל
בעירובין תוס' הי"ל
משום דלא שכיח לא המירו
אבל לענין עלות רגל דהוי
עשה דלוריתא שפיר
המירו דו"ק: [ב] שם
צמ"ד כיון דאפסקי ליה
רצועה נטמא וצעי הזאה ג'
ו' וכו' צ"ב עיין שיה יתקן
מ"ש צוה:

מוסף רש"י

אהל זרוק לאו שמייה
אהל. אהל המטלטל אינו
אהל בשעת טלטולו, אלא
חלילה דקא מפסקי יחי אהל
צינו לאורי ארץ העמים לאו
חלילה היא (גיטין ח.) וכל
שאינו אהל אינו מוצ"ק
(עירובין ל.). בשידה.
מרכנת נשים. עגלה עשירה
קופתא (שם.) מגדל.
מטמא (שם) וטמאין אוחת
צאור (גיטין ח.). חבריאי
מדכן בגלילא. חברים
בגליל מטהרים יים
לנכסים ושמן לתמונה. שמה
יצנה צמ"ק צבייהם (נדה
ל.)

א) נראה דחסר כאן וי"ל אה
קאם נייל צמיר פתיל
ומשנין אה מים וכו'.
ב) אולי צ"ל שמה יראה שכל
שמה טהורה וכו' רש"י ו"ע.